

Guía Docente						
Datos Identificativos				2019/20		
Asignatura (*)	Xestión dos servizos da Enfermaría		Código	750G01021		
Titulación						
Descriptores						
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos		
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6		
Idioma	Galego					
Modalidade docente	Presencial					
Prerrequisitos						
Departamento	Ciencias da Saúde					
Coordinación	Movilla Fernandez, Maria Jesus	Correo electrónico	maria.jesus.movilla@udc.es			
Profesorado	Fernández Basanta, Sara Movilla Fernandez, Maria Jesus Rodeño Abelleira, Angeles Rodriguez Maseda, Emma	Correo electrónico	sara.fbasanta@udc.es maria.jesus.movilla@udc.es angeles.rodeno@udc.es emma.rodriguez.maseda@udc.es			
Web	moodle.udc.es					
Descripción xeral	O propósito xeral da materia é capacitar ao alumno para traballar dentro dunha organización ou sistema tendo en conta o medio socioeconómico en que ésta se desenvolve, así como por ao seu alcance os métodos e as técnicas utilizados polas ciencias administrativas para integrar os coñecementos adquiridos noutras disciplinas coa finalidade de prestar un servizo de calidade a un custo adecuado e incrementar o desenvolvemento persoal, profesional e da institución ou sistema					

Competencias / Resultados do título

Código | Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe				Competencias / Resultados do título
Identificará o proceso evolutivo do pensamento administrativo e a súa aplicación ós servizos actuais de saúde e de enfermaría, describindo as diferentes correntes do proceso e a súa aportación á xestión dos servizos de saúde e de enfermaría.			A53 B8	C1 C4
Describirá as características dos sistemas sanitarios existentes, explicando e analizando o sistema sanitario español e galego e o papel da enfermeira dentro dos mesmos			A53 B3 B8 B11	B1 C4 C10
Describirá as etapas do proceso de xestión e a súa aplicación ós servizos de saúde e de enfermaría, analizando o enfoque de planificación por necesidades e identificando os indicadores más útiles para a planificación.			A53 A54 B8 B11 B12	B1 C1 C4 C10
Describirá e identificará as características dos diferentes tipos de organizacións e estruturas organizativas dos servizos de saúde y de enfermaría.			A53 A54 B8 B11 B12	B1 C1 C4 C11

Identificará e describirá os elementos más destacados na xestión de enfermaría nunha organización, explicando o papel dos departamentos de enfermaría nos procesos de xestión de coidados	A53	B1	C1
	A54	B2	C4
		B3	
		B8	
		B11	
		B12	
		B13	
Describirá e analizará as diferentes teorías sobre liderazgo e a súa aplicación ós servizos e ós coidados enfermeiros.	A53	B1	C1
	A54	B3	C4
		B5	C12
		B7	
		B8	
		B11	
		B13	
Describirá e analizará os principios, elementos e métodos de garantía de calidade asistencial. Explicará a importancia de: indicadores, criterios e estándares na avaliación da calidade.	A53	B1	C1
	A54	B2	C4
	A55	B3	C11
		B5	
		B7	
		B8	
		B12	

Contidos	
Temas	Subtemas
Marco de referencia e conceptual da administración como ciencia. Administración e xestión dos servizos de saúde	Introducción á perspectiva da Administración como ciencia. Teorías clásicas e modernas e a súa aplicación nos servizos de saúde Lei de cohesión e calidad do SNS Organización do sistema sanitario O papel da enfermeira e a administración
Funcións e modelos de xestión dos servizos de saúde e de enfermaría	O modelo de xestión por valores As enfermeiras ante o modelo de xestión por valores Xestión por competencias Xestión clínica Xestión por procesos Protocolización dos coidados

Estudio das organizacion. A organización dos servizos de saúde e de enfermaría.	Tipos de planificación Etapas da planificación Planificación estratéxica Historia clínica Clasificación internacional de problemas de saude Conxunto mínimo básico de datos Informe de enfermaría ó alta Producto sanitario Medición do producto sanitario Producto enfermeiro Os costes sanitarios Medidas de rendemento
Evaluación, control e calidad da atención sanitaria e dos coidados de enfermaría.	Definición de calidad asistencial Compoñentes da calidad asistencial Mellora continua da calidad Valoración e avaliación da calidad Estándares, indicadores e criterios de calidad Métodos para a avaliación Deseño dun programa de calidad O concepto de calidad total, a sua xestión e mellora
A dirección e liderado nos departamentos de enfermaría e na xestión de coidados	O liderado. Definición e tipos. Toma de decisións. Definición da toma de decisión. Tipos e métodos de toma de decisións e dirección de grupos. A motivación. A comunicación. Sistemas de comunicación e información más utilizados. Resolución de conflictos

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A53 A54 A55 B18 C4 C12	21	31	52
Análise de fontes documentais	A53 A54 B1 B3 B5 B8 B12 C11	11	30	41
Simulación	A55 B2 B3 B5 B7 B12 B13 B18 B22 C11	7	21	28
Proba obxectiva	A53 A54 A55 B8 C10	2	26	28
Actividades iniciais	C4	1	0	1
Atención personalizada		0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción

Sesión maxistral	<p>Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunas preguntas dirixidas aos estudiantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóse reservar a un tipo especial de lección impartida por o profesorado en occasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.</p>
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese emplegar como introducción xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Simulación	Consiste na representación dun fenómeno de natureza física, técnica ou psicolóxica, que permite unha análise máis sinxela, económica ou inocua que si se levara a cabo sobre o orixinal ou na realidade. Ponse ao suxeito ante unhas condicións hipotéticas nas cales se proba o seu comportamento ante situacións concretas, os seus coñecementos, a súa capacidade de analizar alternativas e as súas consecuencias. Baséase, por tanto, na configuración de situacións similares ás que se producen nun contexto real, coa finalidade de utilizarlas como experiencias de aprendizaxe ou como procedemento para a avaliación.
Proba obxectiva	<p>Proba escrita utilizada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida, elaborado rigorosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes, actitudes, intelixencia, etc. É de aplicación tanto para a avaliación diagnóstica, formativa como sumativa.</p> <p>A Proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de respuesta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Tamén se pode construír con un só tipo dalgúnha destas preguntas.</p>
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativas, que partan dos saberes previos do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
	A atención personalizada relacionada cos traballos ten como finalidade orientar os estudiantes na realización dos traballos. O seguimento farase de forma individual ou en pequenos grupos, ben de maneira presencial ou a través do correo electrónico.
	A atención personalizada relacionada coa proba mixta ten como finalidade atender as consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia. Farase de forma individualizada, ben de maneira presencial ou a través do correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
--------------	---------------------------	-------------	---------------

Análise de fontes documentais	A53 A54 B1 B3 B5 B8 B12 C11	A asistencia e participación activa na aula a través dos grupos de trabajo na utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades específicamente deseñadas para a análise dos mesmos. Suporá o 15% da cualificación final.	10
Sesión maxistral	A53 A54 A55 B18 C4 C12	A asistencia ás sesión maxistrales e actividades en grupo mediano impartidas pola profesora Angeles Rodeño Abelleira computará con 1 punto	10
Simulación	A55 B2 B3 B5 B7 B12 B13 B18 B22 C11	A asistencia e participación activa na aula na representación dun fenómeno de natureza física, técnica ou psicolóxica, que permite unha análise máis sinxela, económica ou inocua que si se levara a cabo sobre o orixinal ou na realidade. Suporá o 15% da cualificación final.	10
Proba obxectiva	A53 A54 A55 B8 C10	<p>Proba escrita utilizada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida, elaborado rigorosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes, actitudes, intelixencia, etc. É de aplicación tanto para a avaliación diagnóstica, formativa como sumativa.</p> <p>A Proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Tamén se pode construír con un só tipo dalgunha destas preguntas.</p> <p>As respostas incorrectas descontarán aplicando a seguinte fórmula $((acertos-fallos) \times 0.33) / 3$.</p> <p>Sera necesario acadar o 50% para superar a materia e sumar as puntuacións das outras metodoloxias.</p>	70

Observacións avaliación

MATRICULA PARCIAL: Os/as estudiantes con matrícula parcial serán avaliados/as acolléndose ó sistema de avaliación da PRIMEIRA OPORTUNIDADE ou ó sistema de avaliación da 2ª OPORTUNIDADE E OUTRAS. O/A estudiante que se encontre en situación de matrícula parcial deberá comunicala súa elección á profesora responsable da materia durante o primeiro mes de docencia da materia. 2ª OPORTUNIDADE E OUTRAS: O/A estudiante de "2ª oportunidade e outras" pode acollerse ó sistema de avaliación de 1ª oportunidade ou optar a unha única proba obxectiva final que suporá o 100% da avaliación. OPORTUNIDAD ADIANTADA: Proba obxectiva que suporá o 100% da avaliación. MATRICULA DE HONRA: Valorarase outorgar MH á nota máis alta por encima de 9. NON PRESENTADO: Outorgarase o "non presentado" a aqueles/as estudiantes que non realizan a actividade proba obxectiva.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none">- ALFARO LEFEVRE R (2003). Aplicación del Proceso Enfermero: fomentar el cuidado en colaboración. 5ª ed. . Barcelona: Masson- BALDERAS M (2004). Administración de los Servicios de Enfermería. 3ª ed. México: Interamericana- BOHIGAS SANTASUSAGNA LL (1994.). El control de gestión en enfermería. Barcelona: Fundación Averis Donabedian- CHIAVENATO I (2006). Introducción a la teoría general de la administración. 5ª ed. . México: McGraw-Hill Interamericana- DONABEDIAN A (1991). La calidad de la atención médica: definición y métodos de evaluación. México: La Prensa Médica Mexicana- ELOLA SOMOZA J (2001). Política Sanitaria Española. Madrid. Díaz de Santos- GILLIES D.E (1994). Gestión de Enfermería: Una aproximación a los sistemas. Barcelona: Masson Salvat Enfermería- GONZALEZ DAGNINO A. (1994). Administración por Objetivos. . Madrid: Fondo de Investigaciones Sanitarias de la Seguridad Social- LAMATA F, CONDE J, HORNO J (1994). Marketing sanitario. . Madrid: Díaz de Santos- (1986). LEY 14/1986 de 25 de Abril, GENERAL DE SANIDAD . B.O.E. 29 de Abril de 1986- LOPEZ CASASNOVAS G (2001). El control de Gasto Sanitario. Springer. Barcelona- MASON E.J (1988). Normas de calidad en enfermería. Barcelona: Doyma- MARRINER TOMEY A (2001). Guía de Gestión y Dirección de Enfermería. 6ª ed. Barcelona: Harcourt- MINISTERIO DE SANIDAD Y CONSUMO (1990). Organización del equipo de Atención Primaria. Madrid: Ministerio de Sanidad y Consumo. Instituto Nacional de la Salud- MONPART M.P (2003). Administración de los Servicios de Enfermería. Barcelona: Masson- MONPART GARCÍA M.P, DURÁN ESCRIBANO M (2009). Administración y gestión. Madrid: DAE- PINEAULT R., DAVELUY C (1994). La Planificación Sanitaria. Conceptos, Métodos, Estrategias. 2ª ed. Barcelona: SG editores- TEMES MONTES JL (2007). Gestión hospitalaria. 2ª ed. Madrid: McGraw-Hill Interamericana- VARO JAIME (1994). Gestión Estratégica de la Calidad en los servicios sanitarios. Un modelo de Gestión hospitalaria . Madrid: Ediciones Díaz de Santos- VUORI HV (1991). El control de calidad de los servicios sanitarios: conceptos y metodología. Barcelona: Masson- Calidad asistencial () .
Bibliografía complementaria	

Recomendaciones	
Materias que se recomienda cursar previamente	
Psicoloxía/750G01003	
Sistemas da información e comunicación en ciencias da saúde/750G01004	
Bases para a interpretación do coñecemento científico/750G01008	
Enfermaría Comunitaria I/750G01014	
Ética profesional, marco legal e filosofía do coidado/750G01016	
Enfermaría Clínica I/750G01034	
Enfermaría Clínica II/750G01035	
Materias que se recomienda cursar simultaneamente	
Enfermaría clínica III/750G01017	
Enfermaría Comunitaria II/750G01019	
Materias que continúan o temario	
Observacións	

Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumplir co obxectivo da acción número 5: ?Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social? do "Plan de Acción Green Campus Ferrol": A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos, no caso de se realizar en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarase papel reciclado e evitarase a impresión de borradores.Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionaisFacilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitariaTraballaráse para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade, no caso de detectar situacións de discriminación por razón de xénero tomaranse medidas para corrixilas.Na realización dos traballos da materia, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet, sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, será cualificado con suspenso (0,0) na actividade. Todo iso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías